

Tisztelt Olvasóink!

Bár már májusban elkezdődött a 200 éves MTA ünnepi programsorozata, november van a középpontban, hiszen november 3-án jött létre a Magyar Tudós Társaság. Az évforduló napján Pozsonyban ünnepelt az MTA vezetősége. A jubileumi tudomány napi program többi hírével is találkozhatnak. A mindig terjedelmes novemberi lapszámban idén az események száma megnövekedett.

Felhívjuk figyelmüket az MTA székházában megnyílt 200 év kincsei című kiállításra.

Könyvek, folyóiratszámok megjelenéséről is tájékoztatjuk Önöket, abban a reményben, hogy szakmai érdeklődésüknek megfelelő kiadványokról kapnak hírt.

Kocsis Károly elnök

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Az **MTA Pedagógus Kutatói Pályadíját** nyerte el **Ambrus Tünde** geográfus, a Joannes Kajoni Szakközépiskola tanára, a Sapientia EMTE oktatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Großes Ehrenzeichen kitüntetést kapott **Baumgartner Gerhard** történész, az Osztrák Ellenállás Dokumentációs Levéltárának korábbi tudományos igazgatója.

[Bővebben:](#)

A **Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia Érme** kitüntetést kapta **Várady Tibor** jogtudós, a Közép-európai Egyetem professor emeritusa, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Bernády-émlékplakettet kapott **Hollanda Dénes** gépészmérnök, a Sapientia EMTE emeritus professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Szarvas Gábor Nyelvművelői Díjat kapott **Hajnal Jenő** filológus, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Csáth Géza-díjat kapott **Csordás László** irodalomtörténész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem docense.

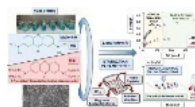
[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

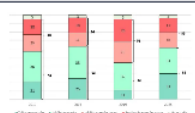
Római városrészre bukkantak a régészek **Gyulafehérváron**.

[Bővebben:](#)

Az EME kutatási eredményéről olvashatnak a világhálón, amely igazolja egyebek mellett, hogy **a szűrőpapír képes aktív adszorbensként viselkedni**.

[Bővebben:](#)

A 21 Kutatóközpont vizsgálatának eredményeiről olvashatnak a világhálón, amely a **virtuális nemzetépítés, a 21. századi magyar nemzettudat** kérdéskörében készült.

[Bővebben:](#)

Urák István biológus, a Sapientia EMTE docense, az MTA köztestületének külső tagja pókszakértőként vett részt **a világ eddig ismert legnagyobb pókhálójának feltárásában**.

[Bővebben:](#)

Interaktív térkép mutatja be a **Kárpátalja területén eltűnt templomokat**.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Tízéves a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának új kiadványai:

Benő Attila: Névkontaktusok, névhasználati kontextusok Erdélyben. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Nagy Béla: A kolozsvári Iparos Egylet története 1. (1860-1945).

[Bővebben:](#)

Gaal György (külső köztestületi tag) és **Robert Offner: A kolozsvári főiskolai seborvosképzés első évszázada (1775-1872/5).** Az Orvos-sebészeti Tanintézet alapításának 250. évfordulójára.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Örök és változó jelképek a Székelyföldön** című tanulmánykötet. Szerkesztette **P. Buzogány Árpád.**

[Bővebben:](#)

Megjelent **Vántsa Judit Romániai magyar közkönyvtárügy 1945–2023 között.** A romániai magyar könyvtári szaksajtó tükrében című kötete.

[Bővebben:](#)

Scientia Kiadó

Megjelentek a Scientia Kiadó új kiadványai. A szerzők az MTA köztestületének külső tagjai:

Sárosi-Márdirosz Krisztina-Mária: A fordításelmélet alapjai.

[Bővebben:](#)

Kenéz Lajos: Elméleti villamosság. Feladatmegoldási útmutató és feladatgyűjtemény.

[Bővebben:](#)

Káptai Zoltán: Kapcsolatok hálójában. Gráfelmélet a társadalmi hálózatok szolgálatában.

[Bővebben:](#)

Budapesten jelent meg **Rostás Zoltán Bukaresti magyarság — alulnézetből** című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a Komplex Press könyvek új kötetei:

Nyugtalan színskála. Erdélyi magyar nők szerzők. Tanulmánykötet. Szerkesztette **Balázs Imre József**, az MTA köztestületének külső tagja.

Csapody Miklós: A kolozsvári epizód.

[Bővebben:](#)

A Kriterion Könyvkiadónál jelent meg **Kányádi András Casanova levelek** című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Magyar Tudomány októberi** lapszáma, benne **Csernicskó István** (külső tag) és **Spenik Sándor** (külső köztestületi tag) tanulmánya **Tízéves a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács** címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető a **REGIO.** Kisebbség. Kultúra. Politika. Társadalom folyóirat idei **3. száma.** Főszerkesztő **Papp Z. Attila.**

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető az **Acta Academicae Beregsasiensis, Philologica** 2025. évi **harmadik száma.**

[Bővebben:](#)

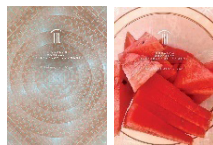
Megjelent a vajdasági **Létünk** folyóirat idei **2. és 3. száma.** Főszerkesztő **Hajnal Jenő**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

Megjelent a vajdasági **Híd** folyóirat idei **7–8.**, illetve **9–10.** száma. Főszerkesztő **Sági Varga Kinga**.

[Bővebben:](#)
[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Múzeum 2025/3.** száma. Szerkesztette **Varga P. Ildikó**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Transzszilvanizmusok címmel jelent meg a **Korunk októberi** tematikus száma. Főszerkesztő **Kovács Kiss Gyöngy**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Acta Materialia Transylvanica**. Anyagtudományi Közlemények idei **első száma**. Szerkesztette **Bitay Enikő**, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Műszaki Tudományos Közlemények 22.** száma. Szerkesztette **Bitay Enikő** és **Máthé Márton**.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Morvai Tünde** és **Bóna László** **Szlovákia a rendszerváltást követő népszámlálások tükrében, különös tekintettel az iskolázottság alakulására** című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Hungarian Cultural Studies** e-folyóirat **idei** száma. Főszerkesztő **Fenyvesi Anna**.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra a **Kanadai Magyarástudományi Társaság októberi e-hírlevele**.

[Bővebben:](#)

Ungváron jelent meg **Fedinec Csilla** **Малий прикордонний рух на угорсько-радянському кордоні в 1989 – 1990 роках** (Kishatárátkelők megnyitása a magyar—szovjet határon 1989—1990-ben) című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

A Fórum Kisebbségkutató Intézet **Bagoly mondja** sorozatának legújabb részeiben **Liszka József** néprajzkutatót, a komáromi Etnológiai Központ igazgatóját, az MTA köztestületének külső tagját és **Tárnok Balázs** jogászt, a Nemzeti Községi Egyetem intézetigazgatóját hallgathatják meg. A műsorok címe: **A békakirály motívuma meséinkben**, illetve **A Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottmánya**.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

Interjú készült **Pinter Krekic Valériával**, az Újvidéki Egyetem szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának dékánjával, az MTA köztestületének külső tagjával, amelyet elolvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Interjú készült **Imecs Mária** villamosmérnökkel, a Kolozsvári Műszaki Egyetem professor emeritájával, az MTA köztestületének külső tagjával, amelyet elolvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

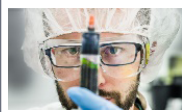

Interjú készült a klímaváltozás következményeiről **Bartók Blanka** klimatológussal, a Babeş—Bolyai Tudományegyetem docensével, az MTA köztestületének külső tagjával, amelyet meghallgathatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

Interjú készült az organikus elektronikáról **Méhes Gábor** felvidéki elektromérnökkel, a japán Waseda Egyetem kutató oktatójával, amelyet elolvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Október közepén **kerekasztal-beszélgetést** rendeztek Alsólendván a **muravidéki magyar tudományosságról**.

[Bővebben:](#)

Október közepén **Társadalmi válság, értékhiány és egyéni jóllét** címmel szociálpszichológiai műhelyt rendeztek Szabadkán.

[Bővebben:](#)

Noborder — Élő gyűjtemények címmel rendeztek néprajzi konferenciát Zentán október 16-án.

[Bővebben:](#)

Október 16–17-én **Jókai öröksége**. Történelemszemlélet és nemzeti identitás Jókai életművében címmel tudományos konferenciát rendeztek az Eperjesi Egyetemen.

[Bővebben:](#)

Október 17-én **Tömegsírok és lágerek Délvidéken 1944–48** címmel rendeztek tudományos konferenciát a vajdasági Temerinben.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon mentálhigiénés workshopot rendeztek a Babeş—Bolyai Tudományegyetemen, Kolozsváron **Az egészségtudatosságtól a digitális jóllétig** címmel.

[Bővebben:](#)

Október 20-án **Pechán József, a modernizmus festője** címmel rendeztek nemzetközi tudományos konferenciát Szabadkán.

[Bővebben:](#)

Horvát—magyar történész kerekasztalt rendeztek október 20-án Zágrábban.

[Bővebben:](#)

Október 20–23. között rendezték meg több helyszínen a 14. **Kárpátaljai Vándoregyetemet**.

[Bővebben:](#)

Október 21-én Újvidéken tartott előadást **a többnyelvűség értékéről és a helyi nyelvek megőrzésének fontosságáról Várady Tibor** jogtudós, a Közép-európai Egyetem professor emeritusa, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Október 21-én Kolozsváron tartott előadást az Artes Liberales sorozat keretében **Kása Zoltán** matematikus, a Sapientia EMTE professor emeritusa, az MTA köztestületének külső tagja **Bolyai Farkas és utódai, születésének 250. évfordulóján** címmel.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon Zürichben tartott előadást **Zboray Róbert** mérnök—fizikus, az Empa Röntgenanalitikai Központjának (CXA) kutatócsoport-vezetője, a Berni Egyetem magántanára **Nagy felbontású és nagy érzékenységű röntgenképalkotás a biomedicinában** címmel.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

UNIVERSITÄT SZEGED
UNIVERSITY OF SZEGED
SZEGEDI EGYETEM
UNIVERSITY OF SZEGED

Október 22-én rendezték meg Szabadkán a **Border and Identity** című nemzetközi interdiszciplináris konferenciát.

[Bővebben:](#)

Október 22-én tartotta meg **székfoglaló előadását** Budapesten **Cvetičanin Pintér Livia** gépészmérnök, az Újvidéki Egyetem professor emeritája, az MTA külső tagja, Változó tömegű rendszerek dinamikája: Elmélet és mérnöki alkalmazások címmel.

[Bővebben:](#)

Október 22-én Budapesten tartott előadást **Hires-László Kornélia** nyelvész, nyelvészociológus, a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont vezetője **Sebezhető korosztály a frontvonal mögött** — A szépkorúak kihívásai Kárpátalján címmel.

[Bővebben:](#)

Október 23–25. között rendezték meg Nagyszebenben a XXXI. **Nemzetközi Vegyészkonferenciát**.

[Bővebben:](#)

Október 23–26. között 25. alkalommal rendezték meg Csíkszeredában a **Székelyföldi Geológustalálkozót**.

[Bővebben:](#)

Október 24-én Kassán tartott előadást **Somogyi Alfréd** teológus, a Selye János Egyetem docense **Magyar bibliafordítások** címmel.

[Bővebben:](#)

Október 24–25. között rendezték meg Székelyudvarhelyen a 10. **Digitális Székelyföld** konferenciát.

[Bővebben:](#)

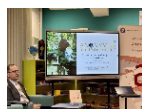
Október 25-én tudományos tanácskozást tartottak a vajdasági Adán **A nyelv művelés új lehetőségei a mesterséges intelligencia korában** címmel.

[Bővebben:](#)

Október 26–31. között rendezték meg Sarasotában az **Amerikai Magyar Orvosszövetség 56. konferenciáját** Current Developments in Biomedical and Clinical Sciences címmel.

[Bővebben:](#)

Csíkszeredában tartott előadást október 27-én **Horváth Gábor** egyháztörténész, a szegedi Gál Ferenc Egyetem tanára **Anonymus feledésbe merül?** címmel.

[Bővebben:](#)

Október 28-án Budapesten tartott előadást **Popély Árpád** történész, a Selye János Egyetem oktatója, az MTA köztestületének külső tagja **A magyar és a német kisebbség Csehszlovákiában a szovjet térnyerés árnyékában** (1945–1949) címmel.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon Pozsonyban tartott előadást **L. Juhász Ilona** etnográfus, a komáromi Etnológiai Központ kutatója, az MTA köztestületének külső tagja **Amikor mindenki a háborús állapotok igája alatt roskadoz...** címmel.

[Bővebben:](#)

Komárom 1594. évi ostroma címmel tartott előadást Komáromban október 28-án **Bagi Zoltán Péter** történész, levéltáros, Győr Megyei Jogú Város Levéltárának igazgatója.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

Október 29-én tartotta meg **székfoglaló előadását** Budapesten **Kristály Sándor** matematikus, a Babeş—Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA külső tagja Izoperimetrikus problémák, a görbület hatása címmel.

[Bővebben:](#)

Az elveszettnek hitt magyar hőseposz címmel tartott előadást Miskolcon október 29-én **B. Kovács István** régész, etnológus, korábban a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház rimaszombati Tudományos Gyűjteményeinek igazgatója, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem tanára.

[Bővebben:](#)

Színháztörténeti konferenciát rendeztek Nagyváradon október 31-én, a Szigligeti Színház fennállásának 125. évfordulója alkalmából.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon **szociológiai—politológiai beszélgetés** zajlott le Kolozsváron a szavazati jog és a lojalitáselvű politika torzító hatásairól.

[Bővebben:](#)

Biztos pont. 200 éve. November 3-án Pozsonyban rendezték meg az MTA 200 alkalmából **az MTA és a Szlovák Tudományos Akadémia közös ünnepi konferenciáját**, amelyen részt vett **Freund Tamás** agykutató, az MTA elnöke és **Kocsis Károly** geográfus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke is.

[Bővebben:](#)

Ugyanaznap Traumák — emlékezetek. **Roma-magyar konfliktusok Székelyföldön** címmel rendeztek műhelybeszélgetést Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Az Ausztriában élő magyar népcsoportok tevékenységéről rendeztek **szimpóziumot** Egerben november 3-án.

[Bővebben:](#)

A horvátországi magyar

tudományos és művészeti élet

sokszínűségét mutatta be a magyar tudomány ünnepe alkalmából rendezett programsorozat Eszéken, amely november 3. és 12. között zajlott le.

[Bővebben:](#)

November 5-én New Yorkban tartott előadást **Kiss Szilárd** oftalmológus, a Cornell University professzora **Advances in Ocular Gene Therapy for Inherited and Multifactorial Retinal Disorders** címmel, illetve **Gerendás Lili**, az egyetem ösztöndíjas kutatója **Emerging Directions in Vision Research: A Young Investigator's Perspective** címmel.

[Bővebben:](#)

Biztos pont. A Magyar Tudományos Akadémia 200 éve. A magyar tudományok és a kultúra nemzetközi párbeszéde címmel

rendeztek nemzetközi konferenciát a nápolyi egyetemen, amelyen külföldi magyar kutatók is részt vettek.

[Bővebben:](#)

A 250 éves kolozsvári felsőfokú orvosi oktatásról rendeztek nemzetközi konferenciát november 6-án.

[Bővebben:](#)

Biztos pont. 200 éve. Gyergyóhoz kötődő akadémikus a 19. században címmel rendeztek november 6-án Gyergyószentmiklóson konferenciát.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

Napoknak.

A két- és többnyelvűség volt a fő témája a november 6 –8. között Kassán megrendezett **Kazinczy**

[Bővebben](#)

November 7-én rendezték meg Kolozsváron a Kriza János Néprajzi Társaság vándorkonferenciáját **Fogalmak, terek és módszerek a kortárs magyar néprajzkutatásban** címmel.

[Bővebben](#)

Ugyanezen a napon Beregszászban lezajlott a **Fiala Kárpátaljai Magyar Kutatók XXII. Konferenciája**.

[Bővebben](#)

Bostonban tartott előadást november 7-én **Imre Anikó** médiaszakember, a University of Southern California professzora **Cultural Diplomacy and Selling Location in "Hollywood East"** és **Jáklí Laura** politológus, a Harvard Business School adjunktusa **Engineering Extremism: How Popularity Cues Activate Latent Extreme Attitudes** címmel.

[Bővebben](#)

Jókait — szabadsághős és művészpolgár címmel tartott előadást november 7-én a felvidéki Perbetén **Csorba László** történész, a Magyar Történelmi Múzeum főigazgatója.

[Bővebben](#)

November 7–8. között rendezték meg Csíkszeredában a **26. Erdélyi Orvosnapokat**.

[Bővebben](#)

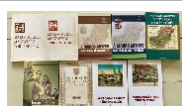

23. alkalommal rendezték meg november 8-án Újvidéken

A Magyar Tudomány Napja

Délvidéken elnevezésű tudományos tanácskozást, ezúttal a globalizáció társadalmi hatásairól.

[Bővebben](#)

Maros megye és Marosvásárhely történetéből

címmel rendeztek helytörténeti konferenciát Marosvásárhelyen november 8-án.

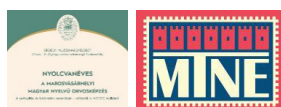
[Bővebben](#)

Szlovákiában a **Tudomány és**

Technika Hete rendezvénysorozatához a Selye János Egyetem is csatlakozott november 10–16. között.

[Bővebben](#)

Ünnepi megemlékezést tartottak Marosvásárhelyen november 11-én a **80 éves marosvásárhelyi magyar nyelvű orvostudományi tiszteletére**.

[Bővebben](#)

Kreativitás és játék

címmel rendeztek nemzetközi tudományos konferenciát Szabadkán ugyanezen a napon.

[Bővebben](#)

Ugyanezen a napon Kolozsváron tartott előadást **Laczkó Sándor** filozófus, a Szegedi Tudományegyetem docense **Az igazmondás premisszája és a hazugság igazsága** címmel.

[Bővebben](#)

November 12-én **A kisebbségi nyelvhasználat változó színterei** címmel rendeztek konferenciát Pozsonyban.

[Bővebben](#)

November 13–14-én a Fórum Kisebbségkutató Intézet és a Szlovák Tudományos Akadémia

Történettudományi Intézete **tudományos konferenciát** rendezett Somorján **a második világháborút lezáró 1945-ös év eseményeiről.**

[Bővebben:](#)

A magyar nyelv a Kárpát-medencében címmel rendeztek kerekasztal-beszélgetést november 14-én a Magyar Tudományos Akadémián.

[Bővebben:](#)

November 14-én rendezték meg Kolozsváron a 7., **2025-ös ICEBM**

(International Conference on Economics and Business Management) **konferenciát.**

[Bővebben:](#)

A tudás és társadalom szolgáltatában címmel rendeztek konferenciát Temesváron november 14-én.

[Bővebben:](#)

A megszerzett tudás aktivizálása és aktualizálása címmel rendeztek tudományos konferenciát november 14-én Marosvásárhelyen.

[Bővebben:](#)

November 14-én rendezték meg Nagyváradon a **VIII. Partium-konferenciát**, amelyen részt vett **Morvai Tünde** politológus, az MTA Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetője is.

[Bővebben:](#)

November 14–15. között rendezték meg Kolozsváron a 13.

Interdiszciplináris Párbeszéd Konferenciát Híd és korlát címmel.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a két napon rendezték meg Kolozsváron a **Mozgásban. A néprajzi tudásszerzés és tudáshasználat új formái** elnevezésű néprajzi és kulturális antropológiai műhelykonferenciát.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

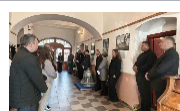
Apáczai Csere Jánosra, a magyar művelődés, tudományosság és nevelésügy úttörőjére, a Magyar encyclopaedia megalkotójára **emlékeztek** a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetemen.

[Bővebben:](#)

25 éves a Vajdasági Magyar Tudományos Társaság.

[Bővebben:](#)

Húszéves a Kárpátaljai Református Egyházkerületi Levéltár.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A szepességi Késmárkon született 330 esztendeje **Fischer Dániel természetbúvár**, orvosdoktor, a Naturae Curiosorum nevű császári akadémiai társaság tagja, Tátra-kutató.

[Bővebben:](#)

185 éve született a bánsági Dognácskabányán **Hermann Emil Gusztáv bánya- és kohómérnök**, a selmecbányai akadémia professzora.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

A felvidéki Kotterbachban (ma Ötösbánya, illetve Rudňany) született 180 évvel ezelőtt **Klug Nándor orvos**, fiziológus, a kolozsvári, illetve a budapesti egyetem professzora, utóbbinak rektora is, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Sáromberkén született szintén 180 évvel ezelőtt gróf **Teleki Sámuel geográfus**, etnográfus, Afrika-kutató.

[Bővebben:](#)

160 évvel ezelőtt született Szabadkán **Súták József** piarista **matematikus**, a budapesti tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

A partiumi Magyarpécskán született 150 éve gróf **Klebelsberg Kuno kultúr- és tudománypolitikus**. Szegeden, Debrecenben és Pécsen megteremtette a felsőoktatás korszerű műhelyeit. Megszervezte a Collegium Hungaricumokat.

[Bővebben:](#)

Kerek 150 éve született Ungváron **Timkó Imre agrogeológus**, a Földtani Intézet igazgatóhelyettese.

[Bővebben:](#)

Szintén másfél évszázada látta meg a napvilágot az erdélyi Zsilyvajdejvulkánban **Csiki Ernő entomológus**, a Nemzeti Múzeum állattárának igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Nagykereskényben (Vel'ké Krškany) született 145 éve id. **Noszky Jenő geológus**, a Magyar Nemzeti Múzeum őslénytárának igazgatója.

[Bővebben:](#)

125 éve született a szepességi Késmárkon **Bruckner Győző szerves kémikus**, a szegedi tudományegyetem intézet-, később az ELTE tanszékvezető professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Pozsonyban született 125 évvel ezelőtt **Szalai Tibor geológus**, paleontológus, a debreceni egyetem magántanára, a Földtani Intézet főgeológusa.

[Bővebben:](#)

120 évvel ezelőtt született Kolozsváron **Dohy János mezőgazdász, növénypatológus**, egyetemi tanár Kolozsváron, Keszthelyen, Debrecenben, intézet-, tanszék- és laboratóriumvezető.

[Bővebben:](#)

A magyar származású angol **közgazdász**, gazdaságpolitikus **Balogh Tamás (Thomas)** is 120 éve született. Az oxfordi egyetem professzora, miniszter, az angol felsőház tagja, az MTA tiszteleti tagja volt.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Szászvárosban látta meg a napvilágot szintén 120 éve **Tankó Béla biokémikus**, a debreceni egyetem intézetvezető professzora, a Magyar Biokémiai Társaság alapító elnöke.

[Bővebben:](#)

115 évvel ezelőtt született **Mosonyi Emil vízepítő mérnök**, a Karlsruhe-i Egyetem laborigazgató professzora.

[Bővebben:](#)

A szepességi Poprádon született 110 évvel ezelőtt **Barta György geofizikus**, az ELTE tanszékvezető professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Korompán született
ugyancsak 110 éve **Gruber József**
gépészmérnök, a Műegyetem
tanszékvezető professzora, rektora.

[Bővebben:](#)

A székelyföldi Szentlaborfalván született
105 évvel ezelőtt **Szent-Iványi Tamás**
állatorvos, az Állatorvos-tudományi
Egyetem tanszékvezető professzora,
akadémikus.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Pályázati felhívás jelent meg a
világhálón **A magyar nyelv és a**
tudományok — Szabó T. Attila-
ösztöndíjra.

A beadási határidő: február 26.

[Bővebben:](#)

November 21–22-én rendezik meg
Bécsben a 17. **Kufstein-konferenciát**,
melynek középpontjában az ausztriai
magyarok identitásának kérdésköre áll.

[Bővebben:](#)

A Kanadai
Magyarságtudományi
Társaság 2026. június 11–12-én rendezi meg
online módon kerek évfordulós, 40. **konferenciáját**
Memories and Memoirs of Hungary, Hungarians,
and the HSAC: Reflecting on the Past, Imagining
the Future címmel.

A jelentkezési határidő: február 1.

[Bővebben:](#)

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele
2025/11. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

A Tudósportrét Kulcsár-Szabó Enikő állította össze.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők az MTA [honlapján](#).

Forró László

(Péterréve, ma Szerbia: Bačko Petrovo Selo 1955. július 12.),

a Magyar Tudományos Akadémia

László Forró was born in Bačko Petrovo Selo, Yugoslavia (now in Serbia) on 12 July 1955. He attended secondary school in Subotica, then went on studying in Budapest, he received his master's degree from the Eötvös Loránd University in 1979. In 1980–1982 he was visiting scientist in Fontenay aux Roses, France. In 1982 he received Doctorate of 3rd cycle (French degree) from Université Paris-Sud, France. In 1982–1989 he worked as a researcher at the Institute of Physics at the University of Zagreb, where he received his PhD in 1985. Up to 1991 he was visiting professor at the Ruhr-Universität Bochum, Fontenay aux Roses and Grenoble in France, the State University of New York and Columbia University, New York. In 1991 he became senior research associate, in 2002 to 2020 full professor of the Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL) holding the Chair of Nanostructures and New Electronic Materials. In 2003, he founded the Institute of Physics of Complex Matter and directed it until 2008. In 2020, he retired from EPFL. His honorary lecture was read on 27 October 2022. Since 2021 he has been full professor of the University of Notre Dame, and Director of the Stavropoulos Center for Complex Quantum Matter, the Aurora and Thomas Marquez Chair Professor of Physics.

His three major research fields are Quantum electronic materials, Functional nanostructures and Biomaterials. He has been strongly involved in instrumentation developments: Photonic Force Microscope (1 MHz sampling rate, 2 Å spatial resolution), Real-force feedback nano-manipulator for AFM and PFM, Very high frequency Electron Spin Resonance

Forró László Péterréven (ma Szerbia) született 1955. július 12-én. Szabadkán végezte középiskolai tanulmányait, majd Budapesten tanult tovább, 1979-ben szerzett MA diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. 1980–82-ben vendégkutató volt a franciaországi Fontenay aux Roses-ben. 1982-ben megszerezte a francia Doctorate of 3rd cycle fokozatot a párizsi Université Paris-Sud-on. 1982–1989-ben a Zágrábi Egyetem Fizika Tanszékén dolgozott kutatóként, 1985-ben PhD-fokozatot kapott. 1991-ig vendégprofesszor volt Németországban a Ruhr-Universität Bochumban, Franciaországban a Fontenay aux Roses-ban és Grenoble-ban, a New Yorki-i Állami Egyetemen és a Columbia Egyetemen. 1991-től 2020-ig az Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL)-ban dolgozott, 2002-ig tudományos főmunkatársként, majd professzorként, vezette a Nanoszerkezetek és Új Elektronikai Anyagok Tanszékét. 2003-ban megalapította a Szilárdtestfizikai Intézetet, amelynek 2008-ig igazgatója volt. 2020-ban visszavonult, tiszteletbeli előadását 2022. október 27-én tartotta az EPFL-en. 2021 óta a Notre Dame Egyetem professzora, a Stavropoulos Komplex Kvantumanyagok Központjának igazgatója, Aurora and Thomas Marquez Chair Professor of Physics. Három fő kutatási területe a kvantumelektronikai anyagok, a funkcionális nanoszerkezetek és a bioanyagok, Több műszer fejlesztésében is részt vett, többek között a fotonikus erőmikroszkóp (1 MHz mintavételi sebesség, 2 Å térbeli felbontás), valódi erő visszacsatolásos nanomanipultor FM-hez és PFM-hez, nagyfrekvenciás electron spin rezonancia (ESR)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

spectrometer (up to 420 GHz), Stopped-flow and high-pressure ESR and far-infrared measurements.

In his Laboratory of Physics of Complex Matter at EPFL he was leading an interdisciplinary research activity working on his filtration system based on titanium dioxide. Within the School and beyond he tried to create an experiment-driven partnership with a scientific focus on correlated matter, the design of new nanostructured materials and biological physics. This vision has led him to the bi-annual organization of a conference in Dubrovnik (<http://dubrovnik.epfl.ch/>) with the theme: From Solid State to Biophysics (since 2002). At Notre Dame he is continuing to develop and refine it as director of the Stavropoulos Center for Complex Quantum Matter. Working with chemists, he is developing more advanced processes for creating nanowires and is working with the IDEA Center at Notre Dame to explore potential commercial applications. He is also exploring modifications that would make the filter more efficient. They created a water purifier, described in the Nature partner journal Clean Water, that is powered by a resource nearly all of the world's most vulnerable people have access to: the sun. "Today, the big challenges are information technology and energy," "But tomorrow, the big challenge will be water," he says.

He has published over 730 papers, 5 book chapters, had over 40 invited talks and has nearly 45000 citations.

He was visiting professor, referee of foundations and journals all over the world. He has been in close cooperation with several institutions and universities, many of them in Hungary, Croatia and Serbia.

He is fellow of the American Physics Society, Member of the Croatian Academy of Sciences, (2010) and the Serbian Academy of Sciences (2012), Doctor Honoris Causa of the University of Szeged (2010), and the Technical University of Budapest, Hungary (2021).

His honours and awards include the Spiridon Brusina Award of the Croatian Society of Natural Sciences, 2005; the Yucomat Award (Materials

spektrométer (420 GHz-ig), leállt áramlású és magasnyomású ESR és távoli infravörös eszközök.

Az EPLF Szilárdtestfizikai Intézetében egy titánium-dioxidon alapuló szűrőrendszer kifejlesztésén dolgozó interdiszciplináris kutatócsoportot irányított. Intézetén belül és kívül megpróbált kísérlet vezérelte partnerkapcsolatokat létesíteni, a kutatás középpontjában a korrelált anyag, új nanoszerkezetű anyagok tervezése és a biológiai fizika állt. Ez vezetett el a Dubrovnikban kétévente megrendezésre kerülő Szilárd állapottól a biofizikáig témájú konferenciához (<http://dubrovnik.epfl.ch/>), az első 2002-ben tartották. A Notre Dame Egyetemen a Stavropoulos Komplex Kvantumanyagok Központjának igazgatójaként továbbra is ezeken a témákon dolgozik. Kémikusokkal dolgozik nanohuzalok fejlesztésén, az egyetem IDEA Intézetével együttműködésben pedig a kereskedelmi forgalmazás lehetőségeit vizsgálják. Megalkottak egy víztisztítót, erről beszámolt a Nature partner journal Clean Water, az eszköz egy mindenki számára elérhető erőforrást használ, a napot. „Ma a legnagyobb kihívást az IT és az energia jelenti... Holnap azonban a víz fogja.” — mondja.

730-nál több tanulmány, 5 könyvfejezet szerzője, legalább 40 meghívott előadást tartott, idézettsége 45.000 körül van.

Vendégprofesszorként, alapítványi bírálóként, szakfolyóiratok lektoraként dolgozott szerte a világon. Együttműködik sok intézménnyel, egyetemmel, köztük több van Magyarországon, Horvátországban és Szerbiában.

Tagja az Amerikai Fizikai Társaságnak, a Horvát Tudományos Akadémiának (2010) és a Szerb Tudományos Akadémiának (2012). Díszdoktora a Szegedi Tudományegyetemnek (2010) és a Budapesti Műszaki Egyetemnek (2021).

Elismerései között szerepel a Horvát Természettudományi Társaság Spiridon Brusina Díja (2005), a Szerb Anyagtudományi Társaság Yucomat Díja, a Miskolci Egyetem Doppler Díja (a Nobel-díjas Thomas Christian Südhoffal, 2020), az ERC Advanced Grant "Picoprop" (2015) és

Society of Serbia) 2018; Doppler Professorship Award (together with Thomas Christian Südhof, Stanford) of the University of Miskolc, 2020; the ERC Advanced Grant “Picoprop” 2015; and the ERC Proof of Concept Grant “Picoprop4CT” 2018.

In 2007 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Physical Sciences.

Contact

Address: 433 Nieuwland Science Hall
Notre Dame, IN 46556
US
Phone: +1 574-631-7012
E-mail: lforro@nd.edu

az ERC Proof of Concept Grant “Picoprop4CT” (2018).

2007-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Fizikai Tudományok Osztályában.

Kapcsolat

433 Nieuwland Science Hall
Notre Dame, IN 46556
US
Telefon: +1 574-631-7012
E-mail: lforro@nd.edu

